

Най-висок връх в българската история

...
*И днес йощ Балканът щом буря зафаца,
спомня тоз ден бурен, шуми и прераца
славата му дивна, като някой ек,
от урва на урва и от век на век!*

Иван Вазов

Много са върховете, които е възвисявал нашият народ в своята дълголетна и трудна история. Много са и бездните, в които е изпадал за кратки и дълги периоди от време. Но винаги е намирал сили да се извиси отново до следващия връх.

В нашето героично минало затова има много славни върхове високи, величави, свещени... А над всички се извисява най-чувовният връх в националната ни история Освобождението!

На трети март 1878 година Отечеството ни възкръсна от мрачната петвековна нощ на османското владичество.

България възкръсна от руините на историческото небитие.

Окръжавена, изтощена, изстрадала, Родината ни се възправи, за да продължи през времето своя достоен път на свободна и независима Трета българска държава.

Но как се стигна до тази дата, до този висок връх?

Свободата не дойде нито даром, нито изведнъж. Пътят до нея беше дълъг, труден и страшен...

През петте страдалчески века българският народ не се е примирявал с робската участ, в която изпадна поради вътрешните борби за надмощие между феодалните владетели. Безброй са непокорните българи, храбрите хайдутини, воеводи и революционери дръзнали да въстанат срещу поробителя. Безброй са по-големите и по-малките бунтове срещу чуждоземните тирани. Безброй са заверите, четите, комитетите, въстанията... Ето само няколко: Търновските през 1403 и 1595 години, Чипровските през 1688 г., пак Търновските през 1700 и 1835 г., Видинските през 1850 г., отново Търновските през 1856 и 1862 г., Старозагорските през 1875 г., Априлските през 1876 г... Това е само една малка част от кървавия летопис на борбите, на неудържимия порив на нашия народ към свобода...

На 12 април 1877 г. Коронният съвет в Петербург решава най-сетне да бъде обявена война на Турция. На 24 април за това официално бива уведомен с нота управляващият турско послатство в Петербург Тефик бей.

През една непрогледна юнска нощ на 1877 г. 14-та пехотна дивизия и 4-та стрелкова бригада под командването на генерал Драгомиров форсират Дунав край Свищов и стъпват на българския бряг.

В Плоещ, Молдова, вече беше сформирано българското опълчение, което на 3 юли 1877 г. минава по направения понтонен мост между румънското градче Зимнич и Свищов и стъпва на родна земя. В състава му влизат шест дружини. То се установява на лагер югоизточно от Свищов и веднага към него започват да приивдат много доброволци. Опълченските дружини стават 12 с 10753 души.

Така започва освободителната за българския народ война. Пътят от Свищов до Сан Стефано е дълъг и изпълнен с героични битки. Започват вихрените атаки на войски и опълченци под командването на генералите Гурко и Скобелев, Тотлебен и Драгомиров, Радечки и Карцов... Край Плевен и Шипка, в Балкана и Загорieto, в Тракия и Одринско, и в още стотици сражения загиват хиляди храбри войници и офицери, опълченци и обикновени хора българи, руси, украинци, белоруси, финландци и румънци.

Тристахилядната турска армия, разположена на Балканите, навред се изправя като стена пред освободителите, но не е в състояние да спре устремния поход към свободата и справедливостта.

Пролятата кръв обагри българската земя, за да измие тъмното петно на петвековното робство.

Литературно ЗЕМЕДЕЛСКО ЗНАМЕ

СЪЮЗ НА ПИСАТЕЛИТЕ
ЗЕМЕДЕЛЦИ В БЪЛГАРИЯ

За да дойде Трети март - рожденият ден на свободна България. На 1 март 1878 г., за първи път откакто Цариград е завладян от турците, в него е готова да влезе като победител армия от друга държава.

Високата порта е принудена да преговаря за мир. Но... протака подписването му, чака подкрепа от великите сили.

Граф Игнатиев кара руските генерали да дадат привидна заповед за атака на Цариград. Войниците изминават 300 крачки и Високата порта скланя преговорите да бъдат възобновени.

На 3 март, неделя, в двуетажна къща в Сан Стефано мирният договор е подписан.

Така завършва 313-ият ден от началото на войната.

Но за съжаление справедливият договор просъществува само 5 месеца.

Коварните велики сили не позволяват на Балканите да има силна славянска държава. Русия се съгласява да бъде свикан Берлинския конгрес.

В поредица от 6 заседания през юни-юли 1878 г. Санстефанска България бива унищожена. На 13 юли етническите граници на българското население са разкъсани жестоко. Разрушено е националното единство на българския народ.

Всенародната радост стихва, помрачена от безсърдечните решения на Берлинския конгрес.

Българският народ не се помири с тази несправедливост и през 1885 г. сам извоюва Съединението на изкуствено разделените Княжество България и Източна Румелия.

Оттук нататък пред поколенията стоеше повелята да развият свободната българска държава.

Оттогава България премина през много и тежки нови перипетии...

Преминава ги и до днес.

Но през каквито и изпитания да преминава, народът ни помни и никога няма да забрави героите, оставили костите си по бойните полета в борбата за свободата на България и увенчали имената си с ореола на безсмъртието.

Жалкото е, че днес едва ли сме достойни следовници на техния подвиг, на тяхната велика саможертва за Отечеството ни и на завета им да пазим националните идеали!

В най-голяма степен това се отнася до хората, които с различни средства се домогват до държавната власт и управляват страната ни в услуга на своите лични и партийни интереси.

Кирил Назъров

Национално единство, национално разединение и национално помирение

Националното единство е изключително важен фактор за състоянието на всяка страна. Той е ключово необходимо условие за ефективно и стабилно развитие. Този фактор е особено необходим при демократично управление, тъй като при демокрацията проблемите не са силово потискани, а трябва да бъдат разрешавани.

Добър пример за развитие на една страна в условията на национално единство и демокрация е Великобритания. Повече от 300 години продължава демократичното управление на тази страна. През 18-и и 19-и век английската нация винаги е била единна. До известна степен, това е вярно и за 20-и век. В този период страната има колосални постижения във всички области. Историците говорят за изключително продуктивната английска демокрация.

Важни характерни черти на английската обществена култура, които позволяват запазването на единството в трудни моменти, са следните: *културата на диалога, изкуството на компромиса и толерантността към инакомислието.*

Контрапримери са страни като Гърция и Португалия, които не се характеризират с много високо национално единство. За тях е известно, че имат много проблеми и недобро икономическо развитие.

При кризисни периоди, противоборството между партиите, коренно различните им идеи по проблемите често не са полезни за развитието на страната, затова много от развитите демокрации, в такива случаи, прилагат един от трите варианта за единство в управлението:

1. Набелязват се няколко приоритетни проблема на страната и за методите за разрешаването им се формира консенсус.

на стр. 3.

136 години от рождението на Александър Стамболийски

ТРЕКЛОНЕНИЕ

В намет на Ал. Стамболийски

Той беше като дъб и якоствол, и едър,
с дълбоко впити здрави корени в земята.
Растеше с времето под небосвода ведър,
нетрепващ нито с лист пред бурите в полята.

Гласът му ту бе гръмовит и гневен,
ту като звънка песен на класила нива.
Като Ивайло селяните на борба поведе
срещу съдбата им и тежка, и несправедлива.

Не се уплаши нито миг дори от трона -
и днес се чуват сякаш смелите му речи.
От страх пред волята и силата му непреклонна
врагът като през турско зверски го посече!

Не бе светец, но грееше над него ореолът,
пред който всеки селянин и днес се кръсти.
До „Янини грамади в миг заставам и се моля
духът му да пребъде! И тръгвам си на пръсти.

Той беше като дъб и якоствол, и едър,
нетрепващ нито с лист пред бурите в полята.
Живее в паметта народна образът му ведър
и зреят семена, от него хвърлени в сърцата...

Андрей Василев

О, кога ще полетиш и ти???

Безснежен студ, неканен зимен гост
пронизва в мен свирепост след кост,
кръвта тече едва в корави жили,
едва мъждят последните ми сили.

Природата и тя замира в студ,
посърнала, прикътва своя скут,
безлистните върби във старост мръзнат,
тръстиките полюшват се и зъзнат.

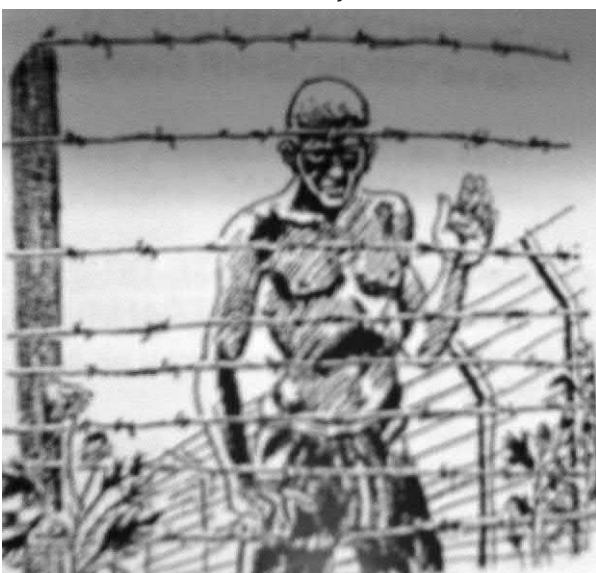
29.11.1957

Младо утро с огнен меч разсече
на нощта стоманения щит,
пурпурната кръв разлял далече,
мракът нощен падна мъртъв вече
като великан във бой убит.

В равнината легнали мъглите
като кротко стадо без овчар,
руменеят бавно от лъчите
и поглеждат плахо към върбите,
Сякаш там ги дебне хищен звяр.

А дошла от Дунав пълноводен,
бяла чайка в пламъци лети;
във възторг гори в простора роден
и ме кани с глас познат, свободен:
„О, кога ще полетиш и ти?“

Йордан Ковачев

Оградата

Бодлива тел дели ме от света,
опъната кат струна музикална,
но песен сладка не излъчва тя,
а страх от власт, жестока и брутална.

Работа

Въртя копача в студ и в пек.
Камшик ме гали с тъпа злоба.
От мен изграждат нов човек,
единствено готов за гроба.

*Белчо Белчев,
из „Лагерни настроения“*

СЪОБЩЕНИЕ

Ръководството на Съюза на писателите-земеделци свиква събрание на 28 март т.г. в София в залата на ул. „Юрий Гагарин“ при следния дневен ред:

1. СПЗ след 36-ия конгрес
2. Вестник „Литературно земеделско знаме“
3. Представяне на нови книги от писатели-земеделци.
4. Разни

Молим всички членове на СПЗ да присъстват на събранието.

Ръководство на СПЗ

СЪОБЩЕНИЕ

Поклонение на остров Персин - Белене ще се организира на 30 май 2015 г. /събота/ от 10.30 ч. сутринта.

Нека подкрепим свещеник Паоло Кортези за изграждане на монумент в памет на жертвите.

За справки: тел:0888948190 -Йосиф Бонов

Спокоен

И моят сетен ден във вечността ще свърши.
И леден вихър сетно уморен;
безщадно клона на живота ми ще скърши
до дънера, безшумно повален!

Но мойта лира, знам, ще бъде дълговечна.
И вихри, нивга, няма да сломят!
Че във нея има жар, любов и скръб човечна,
че в нея има вяра дух крилат!

Разголва смело мрака с тайните зловещи,
където кървав, безпощаден свят;
бе стегнал хищно във зъбчатите си клещи
на Нацията най-прекрасния й цвят.

Поезия такава, вярвай, не умира...
В душата нежна е камбанен звън!
Звъни, звъни... О, моя неспокойна лира,
събуждай ти, заспалите, от сън!

СПОКОЕН в дните волни тленно ще изстина,
оставил свидна рожба огнен стих!
И върху гроба ми ще никне ДЕТЕЛИНА,
че младостта на нея посветих!

Иван Селановски

*Сборник „Детелина“, поезия и проза,
изд. Майбо, Враца, 2000 г.*

Стъклено слънце

Зимно, стъклено слънце,
вятър луд и студен.
Зад завеса от облаци,
идваш тихо към мен.

Носиш цветно ухание -
Мирис светъл и лек.
Сред небивало време
ето - срещнах човек.

Хвърляш сянка неистова
от небе и зефир.
Има огън в очите ти,
в тях е целият мир.

Вяра Дамянова

Любовта

Душите са й дом и я има
в толкова различни времена.
Приказно-чудата и незрима,
след пълнолуние посяла семена.

Сломява канари, сразява воли.
С дух от птица по-крилат.
Не вехне щом искрено се моли.
Всеки пристан й е близък и познат.

Засята сред човеци и сред твари,
за всички доброта е и надежда.
От враговете сторила другари,
глухите - да чуят, сляп проглежда...

Маргарита Нешкова

Разплакана съм по-красива

Разплакана съм по-красива. Знам.
Сърцето ми разлиства се насила,
когато го ругаят. Тъжен храм -
превърща се в изригващо мастило.

Разплакана съм по-красива. Знам.
Но нямам сили да изглеждам смела,
когато падам в гневния капан,
на думи в любовта си неузрели.

Разплакана съм по-красива. Знам.
Тогава търся нос добра надежда
и кораба ми плува все натам,
та сълзите ми кротко да изчезнат.

Разплакана съм по-красива. Знам.
Но аз не искам да съм тъй красива.
Събирам бавно ведрия си плам
и само в ласката съм още жива.

Милена Филипова

КОЙ Е ЛЕВСКИ?

Този от скандалния филм, в който участват 280 актьора и 900 статисти, нахранили се от оскъдения български зальк днес, опитал се да разбие "клишетата за Левски" или "разбил" ЛЕГЕНДАТА, МИТА за БЪЛГАРСКИЯТ ХРИСТОС, който злото обеси /разпъна на кръста/, за да бъде забравено името БЪЛГАРИЯ?

България страна създадена на кръстопът по протежението на Хем /Хемус/, планината премерила ръст с Пинд, Кавказките планини и ОЛИМП, събрала всички студени ветрове". И още Вергилия пише:

*"Кой би ме пренесъл в хладните долини на Хема
и там да почивам под сянката на вековни лесове!"*

За нея пише Анна Комнина : дълга планинска верига започнала от Черно море, излязла на Апенинския полуостров и достигнала митичните Еркинийски лесове. За тази планинска верига пише в "Ромейска история" и средновековният византиец Никифор Григора. Представата за нея е накарала далматинеца Вранчич през 1553 г. да напише "величествената планинска верига, която се простира от Пиренеите до Несебър за да се потопи в Черно море". Имената, които тази планина е носила през вековете, далеч не показват колко различни племена и народи са минали нейните проходи, като траки, илири, одриси, трибали, гети, келти, беси, римски легиони...

И на този бурен кръстопът се съгражда дом с името БЪЛГАРИЯ. И този дом беше изгорен и съборен от византийци, от турски пълчища, но като феникс възкръсваше от своята пепел за да си остане с името БЪЛГАРИЯ. Много Богове са идвали и са си отивали от кръстопътя белязан с Хем, приела последното си име Балкан, където се срещнаха и прегърнаха пред слепите очи на християни и мюсюлмани Исус Христос и пророка Мохамед.

Тук, в тази свещена за българите ясла се роди ВАСИЛ ИВАНОВ КУНЧЕВ /дякон Игнатий, Васил Левски/. Тази божествена личност се роди след петвековен мрак, в който турците наричаха себе си аги господари, а българите рая роби, **за да увенчае** със силата на Духа си "Той все пее и пееше..." /пише Хр. Ботев/, със силата на правомерната си мисъл и действия, със своите непреходни завети **българското духовно начало**, за да пребъде във времето! Благодарството на Левски, неговото голямо сърце, достойно за вселенски мащаб, събра Исус Христос и Мохамед в прегръдката на Хемус, за да ни накара да се преклоним пред всичко сътворено от Бога, независимо какво име носят неговите пророци и коя народност закрилят.

Нека си припомним неговите божествени слова: "На същото това място, което нашите прадеди със силата на оръжието и със своята кръв откупили, мястото, в което днес безчовечно беснеят турски кеседжии и еничери и където владеят правото на силата, да се повдигне Храм на Истината и правата СВОБОДА и турският чобраджилък да даде място на СЪГЛАСИЕТО, БРАТСТВОТО и СЪВЪРШЕНОТО РАВЕНСТВО МЕЖДУ ВСИЧКИ НАРОДНОСТИ българи, гърци, евреи и пр./турци/, щат равноправни във всяко едно отношение, било във ВЯРА, БИЛО В НАРОДНОСТ, било в каквото било..."

Всички световни философи третиращи въпросите на демокрацията, като висша форма на държавно управление, могат да вземат за пример тези думи.

И Левски продължава "Ще има едно знаме, на което ще пише "своята и чиста република" /1870-1871/. Какво по-актуално от това?"

В 3-те часа и 40 мин. няма място за крилатите думи: "Ако печеля, печеля за цял народ, ако загубя губя само себе си", но има място за псувнята, която по думите на злощастния сценарист, режисьор, монтажист и изпълнител на една от главните роли и т. н. във филма Максим Генчев "има оплодотелен, а не унищожителен заряд".

Интересно, как на този дяволски „творец“ не му е дошло на ум направо да покаже и задника на Азис като символ на оплождането на Българската нация с желаното министерско кресло на културата... Как автентично, вярно и точно звучи и тази гавра! И героят пак е от плът и кръв, а думите "Не правя документален филм. Аз не зная кой е Апостола, но тава е моята представа за него" са доказателство за творческата немощ на този псевдо творец...

Жалко, недостойно, патогенно е, че един българин може да има такава клозетно-витална представа за Българския Христос. Фактът, че прави това кощунство за пари и най-малко не го оневинява.

Аз съм християнка и пиша тези редове в деня за прошка неделя, 22.02.2015 г. и моля Душата си да му прости и на всички мислещи като него! И Бог да ги съди! Затова, че издигнаха в култ не Духовното начало у Човека, а преходността на тленното!

"Моята представа за Левски е обект на дискусия и това значи, че тя има правилен адрес", казва г-н Генчев.

И вярата в Бог и философите дошли от древността за първичното и вторичното начало на Духа, от раждането им до днес са обект на дискусия. А сигурно за някой обект на дискусия може да бъде и пръдната и мястото на тоалетната къде да бъде: в спалнята, в кухнята или пред вратата...

Апостоле, ако възкръснеш, този път няма да бъдеш обесен, защото сърцето ти ще се пръсне от мъка за съдбата на българския данъкоплатец преди да си оплодил с псувнята си тези, които създадоха пародийния ти образ в четиричасовата гавра с българското, с паметта на историята, съхранила отпадъчни продукти в ограниченото съзнание на някои люде, опитвайки се да ни натрапят собствените си преходни ценности.

И ще завърша в две народни мъдрости: "Не е важно колко знаеш, важно е как го знаеш Френска"; "Силата на бора се показва в студ, силата на патриота в час на опасност за отечеството Японска".

Маргарита Нешкова

2. Създава се „правителство на голямата коалиция“ т.е. двете най-големи партии влизат в правителството. Този вариант е прилаган, например, в Австрия и в Швейцария. В Австрия, в следвоенните години е създадено коалиционно правителство от дясната Австрийска народна партия и социалдемократите. Това правителство управлява повечето време чак до 1970г. В Швейцария след 1959г. управлява четирипартийна коалиция, съставена от десни партии и социалдемократи, независимо от това кой печели изборите.

3. Формира се правителство на националното единство всички парламентарни партии влизат в правителството. Независимо от недостатъка си че остава без парламентарна опозиция такова правителство се използва при големи кризи. Например, при Голямата депресия след 1929г., правителство на националното единство е създадено във Великобритания.

В историята на България след Освобождението има примери за периоди и на национално единство, и на национално разединение. Ярък пример за национално единство е периодът 1894-1912г. (т.е. периодът след стамболовата диктатура до Балканската война). Тогава нашият народ е сплотен около идеала за национално обединение присъединяването на всички територии, населени с българи към българската държава. Острото противопоставяне между русофили и русофоби е смекчено и се води балансирана външна политика. България се обвързва икономически с Австро-Унгария и Германия, но поддържа добри отношения с Русия.

Резултатът от единството на народа ни, политическата стабилност и умело балансираната външна политика е твърде успешното развитие на страната ни в редица области. Този период се характеризира с мощно икономическо развитие, демографски бум и бурно културно развитие.

Безспорно, едно от най-големите постижения в тази епоха е обявяването на Независимостта на 22.09.1908 г. Това става възможно благодарение на договореност с Австро-Унгария и на второ място - известна подкрепа от страна на Русия. Акцията е извършена мирно и безкръвно, с умела дипломатическа подготовка и България окончателно прекратява зависимостта си от Османската империя.

В този период парламентът приема редица закони за насърчаване на местната промишленост, на селското стопанство и търговията. Основани са стотици нови фабрики, строят се железопътни линии, шосета, пристанища, също и училища и болници. Започва модернизирването на селското стопанство. Внасят се култивирани семена и разсади, а също така породист добитък от Европа.

През 1905 г. България е на първо място в Европа по производство на пшеница на глава от населението. София е една от първите европейски столици, която има трамвайна линия и осветление на улиците с електрически фенери.

След 1903 г. започва да се прилага европейската система на косвените данъци.

Въвежда се и по-модерна здравна политика. 1903 г. се приема Закон за общественото здраве. 1905 г. е приет Закон за защита на женския и детския труд. С това законодателство България се приближава до най-прогресивните страни в света.

Развитието на културата и образованието е забележително. *Държавата субсидира и стимулира всеотранната просвета на народа чрез образованието, науката и литературата.* Построени са Народният театър, Държавният музей, Обсерваторията, учредена е Държавната информационна агенция (БТА). Висшето училище прераства в Университет с 3 факултета. Алеко Константинов, Иван Вазов, Пенчо Славейков, Стоян Михайловски, Пейо Яворов, Антон Страшимиров, Елин Пелин създават редица значими литературни произведения. Симеон Радев написва „Строителите на съвременна България“. Маестро Атанасов създава първата българска симфония, а Емануил Николов - първата българска опера „Сиромашкиня“.

Повишеният стандарт на живота оказва положително влияние на прираста на населението. През 1910 г. сме на първо място в Европа по раждаемост. За 20 години българската нация се увеличава с почти 40% и достига 4 350 000 души, т.е. нараства с 1 200 000 души.

През този период, 1894-1912г. България се оформя като естествен лидер на Балканския полуостров. България става най-развитата, най-богатата страна на Балканите, с най-добро демографско развитие и с най-силната армия. Това е единственият период в историята на България, когато има икономически бум по време на демократично управление. *Съчетанието на демокрация с национално единство прави възможно постигането на големите успехи във всички тези области. Това потвърждава извода, че, особено, в условията на демократично управление, националното единство е абсолютно необходимо за доброто развитие на страната.*

През 1913 г. е Първата национална катастрофа за българския народ. След Първата световна война, през 1919 г., България претърпява Втора национална катастрофа с

трагични последиствия.

Развитието на България и отношенията в българското общество се променят коренно. Изгубена е вярата в осъществяването на идеала за национално обединение и българите се насочват към решаване на вътрешни проблеми чрез противопоставяне и противоборства. Влиятелни кръгове в обществото поставят под съмнение качествата и възможностите на българската демокрация.

Тенденцията на конфронтация се проявява драстично през следващите десетилетия. Извършени са три въоръжени преврати: през 1923г., през 1934г. и през 1944г. и след всеки от тях е установявана диктатура. Всяка от тях прераства в терористична диктатура; срещу всяка от трите диктатури се е водила въоръжена борба. За периода 1923-1925г. са убити най-малко 4000-5000 души, половината от тях без съд и присъда (според други данни жертвите са двойно повече). За периода 1941-1944г. са убити не по-малко от 2000 души (само на днешната територия на България), повечето без съд и присъда. След 1944г. до 1953г. са избити хиляди хора. По-голямата част от тях са убити без съд и присъда още през есента на 1944г. Оценките за мащаба на терора през тази трагична есен са различни: избити са не по-малко от 10000 души, според други оценки те са - 18 000, има и твърдения за - близо 30 000 души. Демократичното правителство на Никола Мушанов, 1931-1934 г., е светъл лъч за българската демокрация между мрака на диктатурите. Правителството е съставено от две големи партии: Демократическата партия и БЗНС „Врабча 1“ и от други малки партии. Управляващите земеделци не отвържат на насилието с насиллие и отмъстителност, не започват преследвания на своите бивши мъчители, властта им е мирна, без репресии. За съжаление, този опит за помирение трае твърде кратко.

Анализът показва, че за времето след 1923 г. до 1989 г., за 66 години има само 3 години демокрация; повече от една четвърт от този период преминава при кръвави режими. Това напълно погребва националното единство.

По време на диктатурите България има определени постижения, но те оставят дълбоки, незараснали рани в народното съзнание и народната памет и водят до национално разединение.

След демократичните промени, след 1989г., прикритото, потискано разединение се прояви с пълна сила. За съжаление, то не намалва с течение на времето, а остана трайно явление в нашето общество, което разяжда и до днес силите на нацията.

Причините за националното разединение са няколко:

1. Насилието и убийствата по време на трите терористични диктатури. Някои хора са страдали от един режим, други - от друг и това определя различното им отношение по много въпроси. Снизходителното отношение към някои терористични диктатури, възхваляването на диктатори основателно възмуцава много хора и разединява нацията.

2. Отричането на всякакви постижения. Много хора твърдят, че за периода на комунистическата диктатура българското общество няма никакви постижения. Други се отнасят изцяло отрицателно към диктатурата 1934-1944 г. и също не признават постиженията. И двете тези са еднакво далеч от историческата истина и само предизвикват разединение.

3. Липсата на осъдени. За насилието и терора в периода 1944 г. 1962 г. няма нито един осъден. Почти липсват осъдени на затвор от висшите държавници и от периода 1962 г. 1989 г. Това несъмнено влияе на емоциите и мисленето на много хора и намалява вероятността за постигане на национално единство.

Поставянето на въпроса за националното единство и националното помирение е дълг преди всичко на интелгенцията. Крайно време е да започне дискусия сред интелгенцията за определяне на цели, около които да се обедини нацията и също така за национално помирение. В тази дискусия, най-вероятно, ще се включат и политици и тя може да доведе до резултати в желаната посока.

Тези цели трябва да бъдат общопризнати важни, значими и реалистични. *Такива обединяващи цели могат да бъдат, например, успешното развитие на България в областите на науката, образованието и културата; също така - да изпреварим някои от европейски страни, в колкото се може повече от тези сфери.* Ние имаме доста добри традиции и постижения в тези области, така че: трябва да взаимстваме полезни моменти от другите народи, но същевременно трябва обезателно да акцентираме на силните страни на нашите традиции, вместо да ги изоставяме. Добър пример за качествата и постиженията на нашето образование е следният: най-малко в един щат на САЩ в Тексас е взето решение да се изучава и прилага българската кръжочна система в областта на математиката и природо-математическите науки.

Освен това, **националното помирение трябва да се превърне в национална цел, в национален идеал.** Това е още по-основно и решаващо условие за успешното развитие на България, но и по-трудно осъществимо. **Националното помирение, задължително, преминава през публичното осъждане и формирането на отрицателно обществено мнение и за трите терористични диктатури.** От друга страна, необходимо е да се признават като факт постиженията на българското общество през тези периоди. Това не е противоречие. Постижанията на обществото и държавата са факт, а оценката за начина на управление с насиллие и убийства е отрицателна. (т.е. не може да се оправдава драстичното насиллие с каквито и да е постижения!)

Тъй като има хора, които твърдят, че България се е развивала добре само по време на диктатури и затова симпатизират на

диктатори, много важно е като контрапункт на диктатурите да се представя периодът 1894-1912 г. като единство на демократизъм и мощно икономическо развитие. Необходимо е, също така, интелектуалците и политиците да формират уважение и почит към държавниците демократи като Никола Мушанов, Александър Малинов, Петко Каравелов и към големите борци демократи: Атанас Москов, Кръстю Пастухов и Никола Петков. Време е, именно на тях, да се издигат паметници, а не на диктатори.

Дълг на демократичната интелгенция е да реагира всеки път, когато се иницира издигане на паметник или кръщаване на улица на държавник, който носи отговорност за масов терор и масови репресии. В противен случай страда и демократическата култура и единството на нацията!

Испания е намерила сили, след една гражданска война и след дълъг тоталитарен период, да понесе раните и да тръгне по пътя на националното помирение и като резултат се развива много добре. Трябва и ние да намерим сили да тръгнем по този път като загърбим конфронтацията и „самоизяждането“ за да започнем да формираме единни, общонародни политики по най-важните въпроси, да решаваме проблемите и да се развиваме успешно. В името на тази цел трябва да се измислят и осъществяват инициативи в духа на националното помирение.

Какви могат да бъдат те? В Испания има ден, на който се почита паметта, на всички които са загинали за своите идеи, поднасят се цветя на гробовете и на републиканците и на франкистите. Време е и ние да определим такъв ден, на който да почитаме паметта на жертвите на всички терористични диктатури. Такава дата може да бъде 23-и август международният ден на жертвите на тоталитарните диктатури. В София вече има Мемориал на жертвите на всички диктатури, създаден от Петко Огойски и други общественици. Желателно е този ден да се отбелязва пред Мемориала (а не пред паметника на жертвите на „Народния съд“) за да служи за обединение на обществото. Друга подходяща дата е 30-и октомври международният ден на концлагеристите.

В Благоевград е издигнат паметник на помирието паметник на всички, които са загинали за своите идеи. Хубаво е да се издигне такъв паметник и в София и в големите градове. Желателно е също така да се кръщават улици, както на загинали горяни, така и на загинали антифашисти (в едни и същи градове). Тези и други подобни инициативи са много нужни за да тръгнем, най-сетне, по пътя на националното помирение.

Ако искаме национално единство, трябва да намерим цели, които да ни обединят и да се научим да почитаме достойните политици, а не такива обвързали се с насиллие и терор.

Използвана литература:

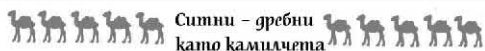
1. Цанев, Стефан, „Български хроники“ Т3, книгоиздателска къща „Труд“, София, 2008 г., издателска къща „Жанет 45“, Пловдив, 2008 г.
2. Даскалов, Дончо, „Политически убийства в новата история на България“, издателска къща „Петър Берон“, София, 1999 г.
3. Пантев, Андрей, „Исторически въпросителни“, издателство РИВА, 2003 г.

Любомир Тончев

ДАРТЕЛИ

Дамян Ст. Балев	100,00 лв.
Йордан Цольов	100,00 лв.
Георги Козарев	50,00 лв.
Димитър Стоянов	50,00 лв.
Маргарита Нешкова	50,00 лв.
Тодор Цанев	40,00 лв.
Пенко Керемидчиев	30,00 лв.
Атанас Личев	20,00 лв.
Йордан Чукашки	20,00 лв.
Рени Богдарова	20,00 лв.
Силвия Манчева	20,00 лв.
Стефан Иванов	20,00 лв.
Запрян Кичуков	20,00 лв.
Ангел Анев	12,00 лв.
Васко Чавдаров	12,00 лв.
Тодор Вълев	12,00 лв.
Георги Пинчев	10,00 лв.
Илия Т. Димов	10,00 лв.
Милко Бакалов	10,00 лв.
Петко Гайдаров	10,00 лв.
Тако Караиванов	10,00 лв.
Цветан Георгиев	10,00 лв.
Иван Попов	6,00 лв.
Пенко Димитров	6,00 лв.
Христо Иванов	6,00 лв.

**Благодарим ви,
скъпи приятели!**

Управленци без проблеми

Решават проблемите на народа все в своя изгода!

Реформа в съдебната система

Да се знае, най-важното това е: в законите вратичките не са за всичките!

Своеволен

Лъжлив ли, креслив ли, груб ли... Всякакъв за рубли!

В националния

На един момчето, на друг роднината, на трети протезето... И ето дереджето на футбола в Родината!

Бодил Розин

Недосегаемите

Народите създали си закони от векове за векове. А парламентаристите ни родни създават: кой как да краде!

Кръговрат

МВР престъпниците хваща, прокурорът на съд ги праща, съдът по живо-здраво ги изпраща... Дали пък някой някому заплаща?!

Георги Козарев,
Пазарджик

Бизнес-фолклорен мотив

То беше преди години... От Бургас на север и юг „легален“ бизнес процъфтя и там и тук. Властите да го спрат не успяха, а фолклорни песни му запяха:

Ах, гиди Бургас, пак Бургас, много си Бургас нареден, на Черно море построен... На всяко къоше дюкянче, до всяко дюкянче барче... /Макар, че.../

Там има моми хубави, хубави, още гиздави - със карнобатски дантели и с козбунарски фланели!

Записал: Дядо Танас
от с. Дълбок извор

ЗА ГРАЖДАНСКА ЗАСЛУГА

Костадин Събев - художникът на горяните

Костадин Събев е роден в Деня на народните будители - 1 ноември, 1930 г. в Чирпан. Завършва вечерно професионално училище, след което през 1949-1950 г. кандидатства в Художествената академия в София. От ОФ, обаче, не му издават задължителната бележка за благонадеждност за кандидатстване във висше учебно заведение и по този начин не му е позволено да продължи образованието си, тъй като е член на Земеделския младежки съюз „Петър Сърбински“ (опозиционен). Младият художник решава да имигрира и да потърси възможност за изява и признание на таланта си на Запад. През 1951 г. е арестуван заедно с група приятели, с които се подготвя да напусне страната. Държавна сигурност го обвинява във „вражеска конспирация срещу народната власт“ и заедно с още 14 души е изправен на съд. К. Събев е осъден на 10 години затвор, от които 4 години и 2 месеца прекарва в лагера Белене (май 1952 г. юли 1956 г.).

Ето един шрих от живота на младия чирпанлия в Белене, описан от Петко Огойски в книгата „Един живот за всичко и за всички“:

„През около два часа работа десетина минути почивка. Всички се струпахме на групи да пушим и говорим, а Коста изваждаше из торбата си някаква картонена кора, бял лист и молив и започваше да рисува.

- Абе, Коста ти ще ръждясаш така! казах му веднъж и погледнах рисунката.

Там беше шрихиран образът на надзирателя, надвесил се над едвам загатнати сгърбени човешки телеса.

- Раздвижи се малко, на ти от фаса та запуши, разговори се по това онова подхвърлих приятелски.

- Ами, аз не пуша, пък и какво да приказвам? Както ти казах и онзи ден нали за няколко приятелски събирания и такива разговори ме осъдиха на 10 години затвор.

Вечерта след работа Коста дойде при мен, като носеше някакъв къс от вестник, навит на тръбичка..

- Виж сега с какъв опасен американски агент говориш. Това е парче от вестник „Септември“ окръжният вестник на Стара Загора. Изпратиха ми го от къщи в колет, уж завито нещо с него. Аз американец само на кино съм виждал, но според Държавна сигурност аз и приятелите ми сме американски агенти, поради което сме искали да „подроним и съборим народната власт...“

След напускането на лагера Белене на Костадин Събев не е разрешено да работи, освен тежка физическа работа на каменна кариера, общ работник при зидари, изкопчия, чугунолеяр, миньор в „Марбас“ и Бобовдол. Никога обаче не престава да рисува.

След 10 ноември 1989 г. той става председател на Съюза на репресираните в родния Чирпан и се утвърждава като художник. Комунистическата власт не успява да пречупи нито човека, нито художника.

През 2005 г. Костадин Събев сам започва да издирва снимки на горяни и през следващите две години рисува над 70 портрета, които са в основата на изложбата му „Лицата на горянското движение“ - /впоследствие портретите нарастват до над 100/. Изложбата обикаля различни градове в страната, като по този начин помага да се популяризира историята за съпротивата на горяните срещу комунизма. Показана е в над 20 населени места в България. С това си дело Костадин Събев влиза във финалните кадри в документалния филм на Атанас Киряков „Горяни“..

Движението на горяните представлява **най-продължителната въоръжена съпротива (1945-1956) в страните от Централна и Източна Европа**, попаднали под комунистически режим в края на Втората световна война.

По време на конференцията „Изстраданата европейска мечта на България 1944-1989 г.“, проведена в Европейския парламент, председателят **Иежи Бузек**, възкликва: „Ако Европа знаеше за станалото в България по времето на комунизма нямаше да е **вярно твърдението, че тя е най-верният сателит на Съветския съюз!**“.

Освен с лицата на горяните, Костадин Събев е известен и с изложбата си „Министър-председателите на България“. В нея той представя портрети на 50-те премиери на Третата българска държава (1878-2011). „Рисувам ги по снимки, само това ми е необходимо“, доверява художникът. Портретите на българските премиери завещава на родния си Чирпан, където са изложени за първи път от общината.

ОТВОРЕНО ПИСМО до Председателя на НИМ Г-н Божидар Димитров

Г-н Димитров, във Вашето интересно предаване за минали събития и личности се включват зрители и слушатели с въпроси към Вас. И аз, като един ревностен зрител на предаването чух /на 5 март 2014 г. и на 2-3 февруари 2015 г./, че само Никола Петков е подписал така наречената НАРЕДБА-ЗАКОН за съдене на виновниците, въвели България във Втората световна война на страната на фашистка Германия, с изричното допълнение, че комунистите не са подписали този документ. А дали е точно така?!

За Вас, г-н Димитров, по-важното е това твърдение да бъде тиражирано, па макар и извън текста на известни вече документи.

В издадения от Комисията по разкриване на досиетата и за обявяване на принадлежност на български граждани към ДС документален сборник „Държавна сигурност и промените в България /септември 1944 декември 1947/, в предговора на стр. 11 можем да прочетем „Особено важен момент в разглеждания период е провеждането на „Народния съд“ октомври 1944 г. март 1945 г. Всички министри от първото правителство на ОФ, включително и бъдещите лидери на опозицията, слагат подписа си под тази Наредба-закон. Тя е подписана също от регентите, сред които е и известният юрист проф. Венелин Ганев. Целта е да се спазят както изискванията на победителите, така и да се въкара желанието за отмъщение в законови рамки.

Мащабите и начинът на провеждането на този съд, обаче, далеч надхвърлят неговата цел и на практика БРП /к/ го превръща в инструмент за разправа със силните фигури от преди 9-ти септември 1944 г. и потенциални опоненти на новата власт. Сред 2370-те смъртни присъди са тези на тримата бивши регенти, 22 министри, 67 депутати от 25 ОНС, 47 генерали и полковници, царски съветници, индустриалци, журналисти, интелектуалци.“

Ние всички знаем Международният съд в Нюрнберг какви и колко на брой присъди издаде!

В това отношение сме Европейски първенци!

А колкото до Никола Петков и желанието на комунистите да го очернят по всякакъв начин, то мисля, че коренът на тази омраза е много отдавнашен - още оттогава, когато д-р Г. М. Димитров припомни на бъдещия „вожд и учител на българския народ“ Георги Димитров за оказаната от БЗНС безвъзмездна парична и морална помощ на майка му, баба Парашкева, благодарение на която тя отиде в Германия през 1933 г. по време на Лайпцигския процес. Мисля си, че всъщност това напомняне осигури омразата на „вожда“ към подсъдимия Никола Петков, синът на Димитър Петков, братът на Петко Д. Петков, завършил Парижката Сорбона, високо квалифициран юрист, демократ и неподкупен политик!

За Вас, г-н Димитров, по-важно е да се действа по известния тоталитарен /фашистки и комунистически/ маниер да се повтаря многократно на наивниците една лъжа, докато тя се превърне в истина; в случая - за положението „само“ от Никола Петков подпис... Така, явно, Вие желаете да се харесате на по-висшестоящите от Вас лица в партийната йерархия.

Много мои приятели изразяват своето учудване от тенденциозното тиражиране на този факт, но не в неговата пълнота.

Аз не желая повече да дискутирам по темата, тъй като си спомних за една мисъл на големия американски писател Марк Твен „Не може да се спори с опиянен човек, независимо от причината на неговото опиянение слава, алкохол, пари или власт.“ Вие не сте далеч от едно такова опиянение!

А моето разочарование от предаването Ви бих компенсирал с една оценка за делото и личността на Никола Петков, публикувана в седмичния в-к „Минаха години“, бр. 18/07.05.2014 г. от д-р Дертлиев „Никола Петков притежаваше една целеустремена воля и една мъжественост, която беше неговата същност! Аз имах възможност да го видя да израства пред очите ми и като оратор, и като държавник и като национален герой!“

Без поздрав:

дядо Танас Личев
От с. Дълбок извор, община Първомай

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

редактори:

Габриела Цанева
Кирил Назъров

технически сътрудник:

Маргарита Нешкова

предпечат: Габриела Цанева

контакти:

София, 1000,
бул. „Дондуков“ №38;
gabrielle@mail.bg
kiril_draguch@abv.bg

интернет:

litzemedelskozname.free.bg
litzemedelskozname.blogspot.com
litzname.blog.bg

litzemedelsko_zname@mail.bg